

Vertrouwd

Vernieuwend

Vooruit!

COALITIEAKKOORD 2018-2022

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
2 Het college 2018- 2022	5
3 Onze inwoners, onze toekomst, onze economie en onze leefomgeving	6
4 Onze portemonnee	13
5 Portefeuilleverdeling	14

1. Voorwoord

Na de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 hebben de partijen met verkenner Jan Bos gesproken over de mogelijkheden voor samenwerking. In zijn verslag van bevindingen adviseerde de verkenner om een coalitie van Gemeentebelangen, VVD en D66 verder te onderzoeken. Deze partijen hebben elkaar hierin gevonden en willen samen een coalitie vormen voor de komende bestuursperiode.

De basis voor de verhouding tussen college en raad willen we voor een groot deel laten bepalen door de Politieke Termijn Agenda zoals deze door de verkenner is opgesteld en vervolgens door de raad is vastgesteld. Er is ons veel aan gelegen om op een goede manier samen te werken met alle partijen in de raad.

Gemeentebelangen, VVD en D66 gaan er vanuit dat onze samenleving krachtig is. Inwoners kunnen veel zelf. Met waar nodig steun van de gemeente in verschillende vormen. Alle betrokkenen hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheid.

We vinden het een voorwaarde dat de samenleving in Borger-Odoorn actief betrokken wordt bij het ontwikkelen van gemeentelijk beleid. We streven een bestuursstijl na die gericht is op de kracht van inwoners, organisaties en bedrijven. Burgerparticipatie krijgt een steeds grotere rol. Dit vraagt een faciliterende en coachende ondersteuning door ambtenaren en bestuur.

Gemeentebelangen, VVD en D66 gaan uit van collegiaal bestuur. We spreken daarbij de wens uit in goede samenwerking te gaan voor vasthouden aan wat al goed is en verbeteren en vernieuwen waar dat nodig is.

Met dit akkoord in de hand gaan we aan het werk. Met veel energie aan de slag voor inwoners in Borger-Odoorn. Vertrouwd, vernieuwend, vooruit!

Namens de raadsfracties van Gemeentebelangen, VVD en D66,

Niek Wind
Erik Huizing
Albert Trip

1. Inleiding

Dit coalitieakkoord beschrijft de uitgangspunten voor het nieuwe college. De Politieke Termijn Agenda die na de verkiezingen op 21 maart 2018 door de verkenner is opgesteld, is grotendeels overgenomen en aangevuld met extra punten. Dit akkoord geeft op hoofdlijnen weer wat Gemeentebelangen, VVD en D66 de komende bestuursperiode willen bereiken. Het is geen 'dichtgetimmerd' akkoord, maar biedt volop ruimte voor nieuwe initiatieven en het politieke spel. Het coalitieakkoord leidt tot een uitvoeringsprogramma dat dit najaar, tegelijkertijd met de begroting 2019, aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

In de vorige periode is een aanzet gedaan voor een nieuwe stijl van besturen waarbij we inwoners vroegtijdig en open informeren over en betrekken bij nieuwe ontwikkelingen en beleidsvoornemens. Wij willen samen met inwoners, het maatschappelijk middenveld en de raad vormgeven aan deze nieuwe ontwikkelingen en beleid. Eigen kracht staat voorop en wordt gestimuleerd. Er is volop ruimte voor nieuwe initiatieven. Het nieuwe college moet deze lijn doortrekken en verder ontwikkelen.

Burgerparticipatie krijgt een steeds grotere rol. Een vernieuwde verhouding tussen inwoners en lokale overheid vraagt om veranderende rollen van alle partijen. We willen een volgende stap op de participatieladder zetten. Er wordt uitgegaan van de kracht van inwoners, organisaties en bedrijven. Uiteraard blijft de gemeente waar nodig in beeld. We voeren onze wettelijke taken op doelgerichte en doelmatige wijze uit. Ook verlenen we service op een ondersteunende, coachende manier bij het uitwerken van initiatieven en denken waar nodig mee over het verkrijgen van de benodigde financiële middelen in de vorm van bijvoorbeeld een buurtbegroting.

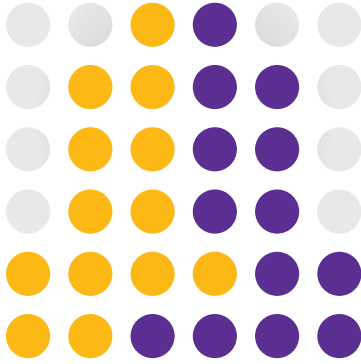
2. Het college 2018– 2022

Het college voor de komende periode bestaat uit de burgemeester en vier wethouders. De wethouders bezetten samen 3,5 fte's. Het aantal benodigde fte's is gebaseerd op de grote en invloedrijke opgaven zoals de nieuwe Omgevingswet, duurzaamheidsvraagstukken, de energietransitie en verbetering van de dienstverlening die de komende bestuursperiode op ons afkomen of verder moeten worden opgepakt.

Namens Gemeentebelangen worden de heren Buijtelaar en Wind voorgesteld, namens de VVD mevrouw Houwing en D66 draagt de heer Trip voor. In hoofdstuk 5 staat de afgesproken portefeuilleverdeling beschreven.

3. *Onze inwoners, Onze toekomst, Onze economie en Onze leefomgeving*

In de afgelopen periode is gewerkt aan het project Begroten Nieuwe Stijl: een nieuwe systematiek waarmee we op een heldere manier inzicht geven in inkomsten en uitgaven en de gevolgen van onze politieke keuzes op de financiën. In de begroting nieuwe stijl wordt gebruikt gemaakt van een indeling in thema's. Voor dit coalitieakkoord wordt uitgegaan van een indeling op dezelfde wijze. Ook de kadernota 2019 wordt in nieuwe stijl gepresenteerd. Zo zijn de onderwerpen uit dit coalitieakkoord straks ook eenvoudig terug te vinden in de begroting.

Onze inwoners

Als gemeente stellen wij de dienstverlening aan onze inwoners centraal. De wensen van onze inwoners staan centraal in de manier waarop we gemeentelijke informatie verstrekken en onze dienstverlening vormgeven.

Binnen het sociaal domein gaat het om welzijn, zorg en onderwijs. Door gebruik te maken van de verbindingen die de samenleving biedt en een efficiënte werkwijze, streeft Borger-Odoorn naar maatwerk in hulpverlening. Hierbij staan het gezin/huishouden centraal.

Dienstverlening en communicatie

Wij zien communicatie en dienstverlening als urgente thema's. Het geeft houvast en richting wanneer we als organisatie alert reageren op brieven, tijdig terugbellen, benaderbaar zijn en de inwoner zich gehoord laten voelen. Daarom komen we met voorstellen voor een verdere doorontwikkeling van onze werkwijze. We zien de organisatie als faciliterende organisatie, met medewerkers in een coachende rol. Zo richten we onze manier van werken dan ook in. Bij nieuwe initiatieven wordt er volop meegedacht over wat er mogelijk is, ook qua financiering in bijvoorbeeld de vorm van een buurtbegroting.

De gemeenteraad heeft in de Politieke Termijn Agenda al benoemd dat dienstverlening en communicatie erg belangrijk zijn. Omdat het politieke onderwerpen zijn, worden deze de komende jaren bij een wethouder belegd.

Laaggeletterdheid en digitale vaardigheid

Een deel van onze inwoners is laaggeletterd en minder digitaal vaardig dan nodig is om zichzelf op eigen kracht te kunnen redden. We gaan onderzoeken op welke manier ook laaggeletterden en digitaal minder vaardige inwoners volwaardig toegang kunnen krijgen tot onze (digitale) dienstverlening en informatie.

Daarnaast willen we streven naar een forse vermindering van het aantal laaggeletterden in Borger-Odoorn.

Toegang tot zorg en ons Regenboogmodel

Borger-Odoorn heeft het Regenboogmodel ontwikkeld. Dit model is een vertaling van de visie: "Het is aan de mensen en hun omgeving zelf om iedereen op een gezonde wijze te laten meedoen, jong en oud, gezin en alleenstaande. Waar dat echt niet lukt zal de gemeente aanvullende acties ondernemen om dit alsnog (zoveel mogelijk) voor elkaar te krijgen". Wij willen het werken op basis van het Regenboogmodel evalueren en waar nodig verder ontwikkelen.

De zorgbehoefte van een aanmerkelijk deel van onze inwoners blijft een voortdurend punt van aandacht. Vooral het vinden van toegang naar adequate zorg. Het college komt met voorstellen hoe deze toegang kan worden versterkt. Daarin zien we een sterke positie voor de sociale teams, maar denken we ook aan bijvoorbeeld opbouwwerkers of een ouderensadviseur.

Eenzaamheid, samen en meedoen

Eenzaamheid is een belangrijk thema bij jong en oud. Hier liggen uitdagingen voor de gemeente. Inwoners moeten waardig ouder kunnen worden in de dorpen. Daarom willen we een actieplan tegen eenzaamheid. Daarnaast moet er aandacht zijn voor het 'samen'. Met de inzet van sociale teams in de dorpen heeft de gemeente zich gericht op dienstverlening aan het individu. Het is tijd om nu ook aandacht te besteden aan opbouwwerk van het 'collectieve'. Mantelzorgers verrichten erg belangrijk werk in onze samenleving. Dit thema verdient volgens ons dan ook voortdurend aandacht.

Het Rijk zet in op een inclusieve samenleving. Een inclusieve samenleving betekent dat iedereen, óók mensen met een beperking, volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij. Denk daarbij onder andere aan participatie, toegankelijkheid en gelijke kansen. Wij onderkennen het belang van aandacht voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en willen dit in de volle breedte integraal meenemen in onze manier van werken en in het nieuwe beleid dat we ontwikkelen.

Een gezonde leefstijl voor onze inwoners

Borger-Odoorn zet zich, onder andere met het werk van de combicoaches, in voor een gezonde leefstijl van onze inwoners. De combicoaches stimuleren op een positieve manier een gezondere leefstijl door zich te richten op een preventieve aanpak van bijvoorbeeld overgewicht. Zij doen dit samen met andere partijen en de inwoners zelf. Combicoaches geven onder andere beweeglessen op basisscholen, organiseren buitenschoolse activiteiten en zetten zich in voor remedial teaching voor leerlingen met een achterstand in hun motorische vaardigheden. De inzet van combicoaches wordt de komende periode voortgezet.

Senioren moeten gezond en fit ouder kunnen worden in Borger-Odoorn. Beweging zorgt voor meer sociale contacten en vermindert eenzaamheid. De inzet van een combicoach en het organiseren van laagdrempelige activiteiten voor senioren leidt op langere termijn tot een verhoogde leefbaarheid in de dorpen, vermindering van de zorgkosten en een sociaal vangnet.

Er zijn ook plaatselijke initiatieven die bijdragen aan een gezonde leefstijl van onze inwoners. Deze initiatieven steunen wij daar waar zij het nodig hebben.

Jongerenparticipatie

We vinden het belangrijk om jongeren ook in de toekomst aan Borger-Odoorn en onze regio te binden. Voor de ontwikkeling van beleid is het van belang jongeren daarin mee te nemen. Om jongerenparticipatie handen en voeten te geven hebben we de ambitie een jongerenraad in het leven te roepen.

Aandacht voor Wsw-werknemers

De Wsw-medewerkers hebben onze aandacht. De herinrichting van EMCO is al geweest. Er wordt nu nog gewerkt aan een nieuwe organisatiestructuur voor Sociale werkvoorziening Oost-Groningen Wedeka, waarbij verschillende scenario's aan de orde komen. Door de gemeentelijke herindelingen is hier enige vertraging ontstaan. Zodra de herstructurering op gang komt, willen we de beste keuze maken voor de betrokken mensen uit onze gemeente.

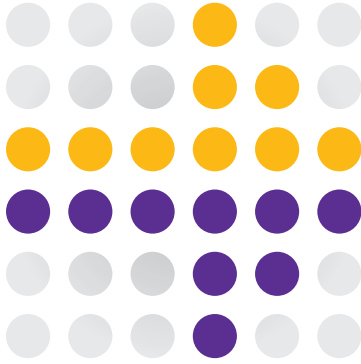
Evaluatie cultuurcoach

De gemeente heeft een cultuurcoach. Cultuur kan mensen verbinden; het biedt mogelijkheden voor ontplooiing voor kinderen, jongeren en volwassenen op allerlei gebieden. De cultuurcoach geeft hier samen met scholen, verenigingen, bibliotheken, kunstenaars en andere instanties al vorm aan. We willen de huidige rol evalueren en bekijken of een andere inzet of invulling wellicht nog meer kan bieden.

Visie op onderwijshuisvesting

We willen dat de gemeente samen met de schoolbesturen tot een visie op onderwijs-huisvesting in de gemeente komt. Het Esdal College in Borger heeft behoefte aan nieuwe huisvesting. Die noodzaak wordt voor een aantal basisscholen het komende decennium ook steeds urgenter. Een aantal belangrijke elementen in die visie zijn doorgaande leerlijn, leefbaarheid in de dorpen, combineren van maatschappelijke functies en financiering.

Onze toekomst

Borger-Odoorn streeft naar een duurzame omgeving waarin milieu, natuur en ruimtelijke ontwikkeling belangrijke waarden zijn. We concentreren ons op duurzaam wonen en duurzaam energie opwekken en springen in op de krimpontwikkeling. Het doel is een leefgebied van goede kwaliteit, dat aansluit op de behoeften van de bewoners: een vitaal Borger-Odoorn.

De huidige maatschappelijke vraagstukken vragen ook van de gemeente een andere benadering: Borger-Odoorn wil een regisserende en faciliterende partner zijn.

Duurzaamheidsagenda en energietransitie

Duurzaamheid is een kernthema in de komende raadsperiode. Ook de eigen, gemeentelijke organisatie moet hier een inhaalslag gaan maken. De landelijk ingezette energietransitie zal een groot appel doen op onze organisatie.

Als gemeente moeten we aansluiten bij de doelstellingen uit het klimaatverdrag van Parijs. Om de nationale en internationale afspraken na te komen wordt van de gemeente een forse inspanning verwacht. Wij zijn ons er van bewust dat wij dit niet alleen kunnen. Daarom willen we samen met alle Drentse overheden, bedrijven, inwoners en overige instanties werken naar een Energieneutraal Drenthe.

Er komt een nieuwe Duurzaamheidsagenda, met een ambitie om de doelstellingen van het kabinet eerder te behalen. Een eerste aanzet hiertoe is al gezet door het ondertekenen van de 'Expeditie Energieneutraal Wonen in Drenthe in 2040'.

We geven, bij voldoende draagvlak in de omgeving, ruimte aan initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen voor het duurzaam produceren van energie. Als gemeente willen we hierin het goede voorbeeld geven en regie voeren.

Afval scheiden en inrichting afvalbrengpunt

Naast bewust omgaan met energie moeten we ook bewust omgaan met grondstoffen. Daarom wil de gemeente een bijdrage leveren aan een circulaire economie. Dit doen we onder andere door in te zetten op een nog betere scheiding van afval om zo te komen tot de reductie van het afval tot maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020. We gaan kijken hoe we het scheiden van afval voor hergebruik nog beter kunnen stimuleren en onderzoeken hoe we het afvalbrengpunt toekomstbestendig en klantvriendelijk ingericht kunnen krijgen, zowel voor de individuele gebruiker als de agrariërs.

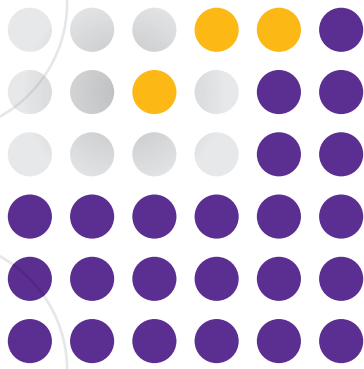
Windparken

Het Rijk wil windparken plaatsen in onze gemeente. Wij vragen aandacht bij de minister voor de forse impact die dit besluit heeft op de sociale cohesie in het veenkoloniale gedeelte van onze gemeente. Bovendien willen we alles in het werk stellen voor toereikende compensatie.

Demografische ontwikkeling

De demografische ontwikkeling in Borger-Odoorn vraagt om investeringen in een goede infrastructuur op allerlei terreinen. We willen het krimpvraagstuk vanuit een positieve invalshoek bekijken en onderzoeken op welke wijze de demografische ontwikkeling ons kansen kan bieden.

Onze economie

Borger-Odoorn zet als plattelandsgemeente in op een samenleving waarin leefbaarheid en ondernemerschap elkaar versterken. De lokale bedrijvigheid wordt gekenmerkt door kleinschaligheid en ondernemingen in de landbouw- en de toeristisch-recreatieve sector.

Versterken toerisme en recreatie veenkoloniaal gebied

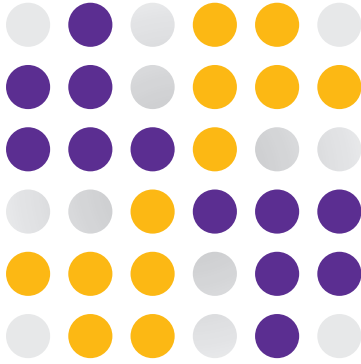
Borger-Odoorn is een plattelandsgemeente met Cittaslow-keurmerk die zich wil profileren als toeristische en recreatieve gemeente. De gemeente heeft een unieke ligging op de Hondsrug, die kansen biedt voor promotie van recreatie en toerisme.

Wij willen onderzoeken op welke manier we ook het authentieke veenkoloniale gedeelte van Borger-Odoorn beter kunnen 'vermarkten'.

Snel internet

Een goede digitale infrastructuur met snel internet is belangrijk in onze gemeente. Voor alle inwoners, maar ook voor het aantrekkelijker maken van Borger-Odoorn als vestigingsplek voor ondernemers. Beschikbaarheid van snel internet is voor de ontwikkeling van de agrarische sector een noodzaak. We willen dit uiterlijk 2019 gerealiseerd hebben.

Onze leefomgeving

Borger-Odoorn is een groene plattelandsgemeente met een toeristisch karakter. De gemeente streeft naar behoud en ontwikkeling van aantrekkelijk, eenvoudig en karakteristiek openbaar groen dat aansluit bij de verschillende kenmerken van het zand en het veen. Woonaantrekkelijkheid en leefbaarheid zijn speerpunten die we willen versterken. Ook wil de gemeente over een veilig en goed onderhouden wegennet beschikken.

De Omgevingswet: ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit

We zien de Omgevingswet als een grote verandering binnen de gemeentelijke organisatie en daarbuiten. Het wordt als uitdaging gezien om hierin een Drentse voorloper te worden, net als bij de transitie in het Sociaal Domein het geval was.

Er is een goede start gemaakt door het vaststellen van de 'Contourennota Implementatie Omgevingswet' na de eerste fase, in februari 2018. In deze nota zijn de visie en ambities beschreven als 'stip op de horizon'. Het doel is een goede balans te creëren tussen het benutten en het beschermen van de fysieke leefomgeving van Borger-Odoorn. Motto is: ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit. De tweede fase staat in het teken van verdere uitwerking van onze visie en ambities. Hiervoor is een programmamanager aangesteld die met een projectteam de eerste stappen zal zetten. De uitwerkingsvraagstukken hebben vooral betrekking op beleid en organisatie, houding en gedrag, informatievoorziening en ICT, werkprocessen en participatie.

Verbinding Oost-West

In Borger-Odoorn wordt veel verkeersoverlast ervaren in en rond de dorpen Borger, Exloo, Klijndijk, Valthermond, 2e Exloërmond en 1e Exloërmond. Er is in oost-westrichting geen duidelijke verkeersroute die het gebied ontsluit.

Ook is het niet mogelijk in oost-westrichting te rijden zonder daarbij door één of meer dorpen te rijden. Een onderzoek naar een goede ontsluitende verkeersroute tussen de N34 en de provinciegrens is noodzakelijk.

Snelfietsroute Borger-Emmen

De afgelopen jaren is er in Nederland een nieuwe categorie fietspaden bijgekomen: de snelfietsroute (ook wel fietssnelweg of Fietsroute Plus). De snelfietsroutes zijn regionale fietsroutes waarbij directheid, snelheid en comfort belangrijke aspecten zijn. De snelfietsroutes moeten geschikt zijn voor onder andere de E-bike.

We willen graag werken aan de uitrol van zo'n netwerk in Borger-Odoorn, te beginnen met de route (Gieten-)Borger-Emmen. De gemeente Emmen heeft aangegeven een snelfietsroute te willen realiseren tussen Emmen en Odoorn. De mogelijkheden tot samenwerking moeten dan ook worden onderzocht.

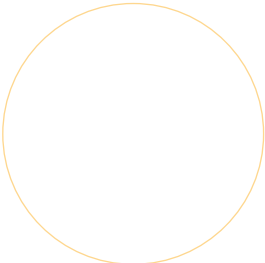
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

Het ontbreken van een actueel gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan leidt tot belemmeringen bij de aanpak van aanpassingen in de infrastructuur. We willen op korte termijn met een GVVP komen dat met inwoners, bedrijven en organisaties is afgestemd. Bij dit GVVP hoort ook een uitvoeringsagenda.

Cittaslow

Borger-Odoorn is Cittaslow. We voldoen aan een internationaal kwaliteitskeurmerk op het gebied van leefomgeving, landschap, streekproducten, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie, cultureel erfgoed en identiteit. De gemeente blijft zich de komende periode inzetten om de Cittaslow-kwaliteiten van onze gemeente te handhaven en uit te breiden. Daarbij worden de Cittaslow-supporters en inwoners van Borger-Odoorn nauw betrokken.

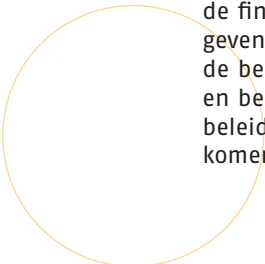

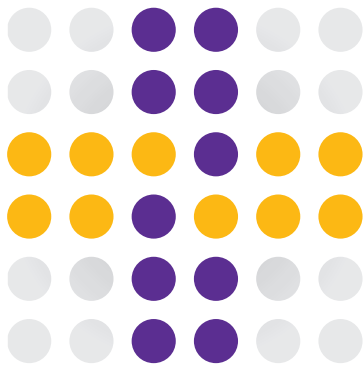
We willen ons 'Cittaslow'-zijn in deze bestuursperiode evalueren en bekijken wat het keurmerk ons brengt.

Aandacht groenonderhoud

Een goed onderhouden groene openbare ruimte verbetert het leven van onze inwoners. Er wordt binnen een jaar een beleidsnota 'onderhoud en beheer openbare ruimte' aangeboden aan de raad. Met deze nota kan de raad het gewenste onderhoudsniveau van het 'groen' en 'grijs' bepalen. In de nota worden de financiële gevolgen van de keuzes aangegeven. Na besluitvorming in de raad moeten de benodigde budgetten voor het onderhoud en beheer beschikbaar worden gesteld, zodat beleid en uitvoering met elkaar in evenwicht komen.

5. *Onze portemonnee*

We hechten waarde aan het voeren van financieel gezond beleid en een sluitende en solide begroting en meerjarenbegroting. De begrotingen van Borger-Odoorn waren de laatste jaren altijd structureel sluitend en de jaarrekeningen konden, ook na invoering van het Sociaal Domein in 2015, meestal met een voordelig resultaat worden afgesloten. Dit willen we graag zo houden.

Door het invoeren van Begroten Nieuwe Stijl verwachten we een ander en breder inzicht in de onderwerpen die in de komende bestuursperiode op ons afkomen, zoals de nieuwe Omgevingswet en de energietransitie.

We willen graag de inzet van eigen kracht van inwoners, organisaties en bedrijven in Borger-Odoorn verder ontwikkelen. Wij willen onderzoeken of invoering van een vorm van buurtbegroting hier een stimulerende bijdrage aan kan leveren.

Uit "onze Portemonnee" zal moeten blijken wat onze financiële mogelijkheden zijn om op een verantwoorde manier bestedingsvoorstellen voor deze bestuursperiode voor te leggen en te honoreren uit de lijst van ambities. We willen daarom het resterend deel van dit eerste jaar van deze nieuwe bestuursperiode gebruiken om een gedegen inzicht te krijgen in onze financiële mogelijkheden voor zowel het nieuwe begrotingsjaar 2019 als voor de nieuwe meerjarenbegroting 2020-2023.

Ook willen we de mogelijkheden onderzoeken nieuwe financiële kaders te ontwikkelen om tijdig, flexibel en eventueel gefaseerd in te kunnen springen op nieuwe initiatieven en ontwikkelingen.

We hebben er vertrouwen in, mede door een verwachte structurele hogere uitkering uit het Gemeentefonds, dat we voor de komende jaren een groot deel van onze ambities waar kunnen maken. Tegelijkertijd willen we er voor zorgen dat onze huidige financieel gezonde positie ook voor de toekomst behouden blijft.

6. Portefeuilleverdeling

Burgemeester Jan Seton

- ▶ Openbare orde en veiligheid
- ▶ Handhaving
- ▶ Gebiedspromotie/Cittaslow en evenementen
- ▶ ICT
- ▶ Personeel en organisatieontwikkeling
- ▶ Regionale, intergemeentelijke en internationale samenwerking

Wethouder Freek Buijtelaar

- ▶ Klimaat en energie
- ▶ Vergunningverlening en toezicht
- ▶ Openbare ruimte en groen
- ▶ Omgevingswet en ruimtelijke ontwikkeling
- ▶ Locoburgemeester

Wethouder Niek Wind

- ▶ Planning & control, financiën en inkoop
- ▶ Gemeentelijk vastgoed en grondbedrijf
- ▶ Bestuurlijke vernieuwing
- ▶ Dienstverlening en communicatie
- ▶ Sport en Kern & Kader
- ▶ Locoburgemeester

Wethouder Nynke Houwing

- ▶ Economie, recreatie en toerisme
- ▶ Participatiewet en arbeidsmarkt
- ▶ Wonen
- ▶ Verkeer
- ▶ Volksgezondheid
- ▶ Locoburgemeester

Wethouder Albert Trip

- ▶ Brede school en onderwijs
- ▶ Jeugdzorg en passend onderwijs
- ▶ Cultuur en erfgoed
- ▶ Zorg en welzijn
- ▶ Locoburgemeester

